

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. február 11.

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 12. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előf. etesi árak:
Egész évre 10 koron. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 határos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyitlér sora 30 fillér.
A hirdetések a nyitlér díja előre fizetendő.

Háború Japán és Oroszország között.

Oroszország és Japánország között, mint hivatalosan jelentik, megszűnt a diplomáciai viszony: a japán kormány visszahívta pétervári követét s nyomban rá az orosz kormány is hazahívta tókiói képviselőjét. Hogy mi indította a japán kormányt erre az elhatározásra, arra magyarázatot ad egy félhivatalos jellegű tókiói jelentés, mely azt mondja, hogy mivel Oroszország huzta-halasztotta válaszában átadását s közben nagy előkészületeket tett a háborúra és Kórea felé mozgósította csapatait: Japánország kényszerítve érezte magát az orosz kormányval folytatott tárgyalás megszakítására, hogy szabad kezét nyerjen. Ezért Japánország be sem várta már az orosz válasz átadását, hanem pétervári követét visszahívta. A következményekért való felelősséget e miatt az oroszok Japánországra hárítják.

Ez a következmény pedig nem lesz más, mint a háború. A diplomáciai viszony megszakítása magában véve nem jelent még háborút, de az orosz-japán viszály eddigi fejleményeit tekintve, alig várható a konfliktusnak másként, mint fegyverrel való elintézése. Az orosz belügyminisztériumhoz közel álló Novoje Vremja rendkívül hevesen elítélve Japánország magatartását, azt mondja, hogy a diplomáciai viszony megszakítása után három eshetőség lehetséges: hosszadalmas konfliktus, közvetítés, vagy háború. Az első eshetőség azonban elesik, békeközvetítés aligha lesz, marad tehát a népek és államok ultima rációja, vagyis a háború. Oroszország minden fia, végzi az orosz lap, tudatában van annak, hogy Japánország kívánta, hogy így legyen, legyen tehát akarata szerint.

Japánország elhatározása tehát döntő lépés volt s épp azért föltehető, hogy Japánország nem könnyelműen határozta el magát erre a lépésre, hanem csak miután meggyőződött arról, hogy a mandzsuriai kérdésben, ez idő szerint legalább, Oroszországgal lehetetlen megegyeznie. Japánország tudvalevően követeli, hogy Oroszország vonuljon ki Mandzsúországból, mert évekket ezelőtt Kinával szerződést kötött arra, hogy Mandzsúországot el fogja hagyni. Időközben azonban Oroszország vasutat és kikötőt épített ottan, és most nem engedi magát onnan kiszorítani. Ez a casus belli a két hatalmasság közt. A bonyodalmat nagy mértékben fokozza az a körülmény, hogy Japánország Oroszországgal szemben olyan gazdasági érdeket képvisel, a mely Angolországra nézve is

nagy fontossággal bír, mert ez a két hatalmasság nem nézheti jó szemmel, hogy Oroszország elhatalmasodjék Kína határszélén, sőt Kína belsejében is. Ebből könnyen lehet arra következtetni, hogy Japánország nincsen magára hagyva Oroszországgal szemben.

A diplomáciai viszonyban beállott szünetet mind a két fél készülődésekre fogja fölhasználni, és az előkészítő munkálatok valószínűleg még hetekig fognak folyni, mert sem Oroszország, sem Japánország nem akarja a téli hadjáratot megkezdeni. Történhetik közben valami összeütközés, mely rögtön háborút idéz elő, s így hadüzenet nélkül is sokkal előbb állhat be a háború, mint sem várni lehet.

Brassó megye új főispánjává a király, mint ezt korábban is jelentettük, Dr. Székely Györgyöt, az ilyefalvi kerület országos képviselőjét nevezte ki. A kinevezésről a hivatalos lap keddi számában a következő királyi közirat jelent meg:

A magyar királyi belügyminisztérium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Székely György országgyűlési képviselőt Brassó vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. január 24-én.

Ferencz József s. k.
Gróf Tisza István s. k.

Az ilyefalvi kerületben így megüresedő mandátumra a szabadelvűpárt jelöltje Báro Szentkereszty Béla lesz.

A delegáció és a magyar ipar.

A magyar delegációnak tengerészeti albizottsága szombaton ülést tartott, amelyen eléggé érdekes dolgok történtek.

Rosenberg Gyula előadó határozati javaslatot nyújtott be, melyben elégedetlenségnek kimondását indítványozza a hadügyminisztériummal szemben és pedig azért, mert a haditengerészetnél mellőzik a magyar ipart.

Gróf Wilesek Frigyes és Kubinyi Géza azt indítványozták, hogy a tárgyalásokat függesszék fel mindaddig, míg a hadügyminiszter exponéja hiteles fordításban ki nem osztatik a magyar delegátusok között.

A többség ezt az indítványt elvetette, mire gr. Wilesek és Kubinyi eltávoztak az ülésteremből.

Sényi sorhajóhadnagy szólalt fel ezután és kijelentette, hogy a hadügyminisztérium két malomkő között éri magát.

A költségvetést elfogadták.

A delegáció hadügyi albizottsági üléséből.

A delegáció hadügyi albizottsága február 8-án délelőtt tartotta Széll Kálmán elnökelete alatt ülését, melyen Pitreich hadügyminiszter nyilatkozott a hadsereg kérdésében röviden. Megjegyezve, hogy az osztrák delegációban mondott beszédét azért osz-

tották szét a magyar delegátusok közt, mert némely lap az ő fejtegetéseit helytelenül produkálta, kijelenti, hogy ott magyar szempontokkal nem foglalkozott kimerítően, itt azonban mindenre fog felelni. A katonai oktatásügyre vonatkozólag kijelenti, hogy a magyar kormány katonai programjával teljesen azonos a hadügyminisztérium programja.

A hadsereg jelvényeinek dolga a törvényhozás körébe tartozik, a katonai büntető törvény tárgyalás alatt van. Apponyi, Rakovsky, Hegedüs Sándor, Miklós Ödön, Tisza István felszólalásai után újból Pitreich hadügyminiszter szólt. A katonai iskolák nyelvére vonatkozólag kijelenti bizalmasan, hogy a kadétskólákban Magyarországon számolni kell a magyar államnyelvvél, a hadsereg szolgálati nyelvvel és az ezred nyelvvel is. A kadétskólákban a magyar tanórák száma az I. évfolyamban hetenkint 21, a németé 12 $\frac{1}{2}$, vegyes 4 $\frac{1}{2}$; a II. évfolyamban magyar 20 $\frac{1}{2}$, német 12 $\frac{1}{2}$, vegyes 4 $\frac{1}{2}$ óra; a III-ik évfolyamban: 17 $\frac{1}{2}$ magyar, 15 német, 4 $\frac{1}{2}$ vegyes; a IV-ik évfolyamban magyar 7, német 19, vegyes 9. A tüzérségi iskolában heti 3 órában tanítják a magyar nyelvet. A főreáliskolákban 15 magyar, 15 német, 8 vegyes az I. évfolyamban; 14 magyar, 16 német és 8 vegyes a II. és III. évfolyamokban. A hadügyminiszter ezután részletesen ismertette az iskolák tanítástervét is.

Apponyi kérte ezután a hadügyminiszter e nyilatkozatának kinyomtatását s a delegátusok közti kiosztását; mire Pitreich kijelentette, hogy e kívánságnak felsőbb engedelmével szívesen eleget fog tenni.

Beszámolás

a szegedi karácsonyi székely bazárról.

Irta: Sassi Nagy Lajos.

Az 1902. november 8-ikán megalakult Szegedi Székely-Társaság 14 havi fennállása óta három ízben lépett a nyilvánosság elé, hogy magasztos céljához híven életrealizációját megmutassa. Rendezett egy erkölcsi s anyagi tekintetben kitűnően sikerült hangversenyt, amelyvel bemutatkozott, egy poétikusan kedves székelyföldi kirándulást, amely a pompás látványok felül nemcsak kellemes szórakozást nyújtott, hanem közelebb hozta a nagy Alföld szívéhez az elfelejtett székely testvéreket, hanem arról is nevezetesen, hogy ez utról két szép szegedi leány, mint két boldog menyasszony tért bázra; végül mult év december havában székely házi-ipar cikkekből karácsonyi székely bazárt létesített.

A bazár 1903. december 15-ikén nyílt meg s 1904. január 10-ikéig állt a közönség rendelkezésére. A részint szükségleti, részint ajándék- és dísz tárgyak egytől egyig rendkívül eredetiek, érdekesek és kapások voltak, mert a közönség meggyőződött, hogy a székely házi-ipari cikkek szépek, jók, tartósak és olcsók, szóval, hogy piacépések. A bazár a beérkezett 5887 korona értékű áruból 3188 korona értékűt adott el, nem említve a kereskedőknek, iparosoknak bizományba átadott cikkeket s a számos utánrendelést. Ez kezdetnek mindenesetre szép eredmény, mert tudnunk kell, hogy ez összeg négyötödrészen csupa olcsó apró áruból folyt be s mert a legkelendőbb gyermekjátékból nagyon csekély készlettel rendelkezünk. Épen ezért a jövőt tekintve, a Szegedi

Székely-Társaság szükségesnek látja, hogy tapasztalatait ily módon is közölje.

Tapasztalataink egyébként a következők. A karácsonyi székely bazárokat legelőszőrűbb december elsejétől december végéig rendezni. A december 15-től január 15-ig való kevésbé praktikus. A vásárló közönség ugyanis jóformán csak karácsony előtti vásárol. Karácsony után kevésbé, mert részint kiköltekezett, részint kezd leszokni az ujóvi ajándékvételekről. A cikkek felerészben gyermekjátékok, felerészben praktikus, olesó szükségleti tárgyak legyenek. Ezekből óriási a kereslet. Nagyon keresettek az 1—2 koronás apró tárgyak, azok, amelyek a szükségletre és ajándékadásra alkalmasak. Ilyenekből nagyon sokat kell előállítani részint a karácsonyi bazárok, részint állandó boltok számára, amelyeket aztán a magyar iparpártoló közönségnek jövele figyelmébe kell ajánlani.

Égető szüksége tehát több székelyföldi játékgyárnak felállítására. Hazánk sok milliót költ gyermekjátékokra s ennek ki'entizede külföldre vándorol, mert nekünk a marosvásárhelyi, bártfai, székelyi (Hontmegye), fenyves chovojnicai és fegyverneki kisebbbangu játékgyárainkon kívül egy nagybásabású gyárunk nincs. Szükséges továbbá, hogy részint a m.-vásárhelyi kamara, részint a székely társaságok gyűjtés révén, tanítók, papok stb. segédkezésével már jó előre összeszedjék faluról falura járva a szegény emberektől a gyermekjátékoknak alkalmas szereket, bábát, lovacskát, gyermekbutorféléket, hogy idejekorán piacra küldhessék. E végből a kamara, a székely kormánybiztosság és a székely társaságok állami, vagy társadalmi segítség útján olyan pénzalapról gondoskodjanak, amelyekből a kiállításra küldendő cikkek árát előre kifizethessék. E nélkül lehetetlenség boldogulni. A mai módon nem annyira a szegény székely paraszton, mint inkább néhány jobb módu iparoson, kereskedőn segítünk, ami pedig most még nem célunk.

Gondoskodnia kell továbbá a nevezett faktoroknak arról is, hogy az árak megszabása egyenletes és mindig olesó legyen, továbbá, hogy csakis praktikus és speciális cikkek kerüljenek piacra, nehogy a nem székely iparosok jogos panasza fakadjanak. Gondoskodni kell továbbá különféle állami, vasuti kedvezményeikről is.

A szegedi bazárra küldött tárgyak pl. 50 százalékos vasuti engedményben részesültek, ezenfelül a szegedi Székely-Társaság némelyek derék áldozatkészsége folytán ingyenes bolthelyiséget, felszerelést

fuvar- és rendező-bizottságot biztosított számára. Különösen kapások voltak a gyermekjátékok, a tulipános ládák, gyermekbutorok, a kalotaszegi, a székely és hótálusi csángó női munkák, a Filep Dezső agyagáru, a kamaragyűjtött kosarak, gyékény, szatyorárak, a görögnyí ködedények, a faragványok, a háztartási cikkek, taplóárak, kézdívásárhelyi Ráó Andrásné koronás mézeskalácsai, — ezekből apróbbakat is keresetek, — a kulácsok, a fenyőeukorkák, (ellenben a befőtteket kissé drágálta a közönség) kedvelték, a csere-szönyegeket s általában az összes tárgyakat.

Nagy csodálattal szemléltek a Molnár Dániel makfalvi földmives gyönyörű bikáit, bivalyait, csak az a baj, hogy e tárgyak törékenyek s nehezen szállíthatók nagyon; tetszettek az asztalos- és szűsárak is. — Az Oláh Samu, Kentzel Ede, Vízahányó István, Simon Pál és Weinreich János székely butorai, de különösen a kézdívásárhelyi Turóci Dénes remekbe készült pompás szekrénye nagyon tetszett, de ezek itt még sem piacépések, mert nem speciális dolgok.

Ilyen munkákból s általában a nagy s nehezen szállítható és elhelyezhető tárgyakból nem célszerű kísérletezni. Annyit azonban ezekkel is elértünk, hogy becsületet szereztek a székely iparnak s az egész akciónak, a melynek az a vége célja, hogy a magyar a székelyt megszeresse, támogassa s viszont, hogy a székely is megtegye hazafias kötelességét. E bazár-rendezés tehát a legszebb reményekre jogosít mindnyájunkat. Célunk, hogy itt is, máshol is évről-évre kiállítások legyenek. Valamint 1902-ben Debrecenben és Ardon, azonképen tavaly Budapesten és Szegeden pompásul sikerültek a székelykarácsonyi bazárok. A nagy közönség ezzel teljesen megértette a székely társaságok nemes célját, azt, hogy a székelység megmentését társadalmi uton lehet legjobban megvalósítani.

A székely háziipari cikkek, fűrdők és ásványvizek partolásával nemcsak anyagi segítséget lehet nyújtani a székelyeknek, hanem erkölcsi támogatásban is részesülhetnek. A székely akció azonban a nagy közönségnek is hasznára válik, mert eredeti olesó produktumokhoz jut s pénzét nem kénytelen külföldre adni.

A szegedi Székely-Társaság ezután azt akarja, hogy a bevált és keresett cikkeket bevezeti a szegedi kereskedők boltjaiba, de gondoskodni fog, hogy a valódi székely tárgyak olesón jussanak a közön

ség kezéhez. Továbbá a székely ásványvizekkel ki akarja szorítani nemcsak a külföldi, hanem még az ártalmas szódavizet is s végül évről-évre fűrdővendégeket toboroz a husz székely fűrdőbe.

Védekezés az idegesség ellen.

Irta: Vozáry Pál.

III.

Egyik ember befolyással van a másikra, e befolyás sokszor egész hallgatagon is érvényesül, pl. a szimpatia és antipathia által, de hogy e befolyás érvényesülhessen, egy erőhatásnak kell a kapcsolatot képeznie a kettő között, ami csak lég- vagy aether-rezgések útján érhető el. Amint az aether-rezgések hatnak az emberre, éppen úgy — csak hogy aránylagosan — kell az ember szervezetéből eredő rezgéseknek is az aetherre hatniok, így ennek közvetítésével egy másik egyénre is, csak hogy e hatások természetesen gyengék. Ha azonban e másik egyén szervezete már annyira gyengült, hogy idegrendszerének nagy távu rezgése már e hatásokra is azon irányu rezgésbe jönnek, amely a másik erős idegrendszerű egyén által az aether-rezgések folytán közvetített, akkor a suggestió, a hypnózis megtörtént azáltal, hogy ugyanazon irányu rezgések létesültek az ideggyenge egyénnél, mint amilyenekkel az idegerős idegzete rezgésbe hozta az aethert, így ez utóbbi akarata, gondolkozása érvényesül az előbbinél, vagyis ez hypnotizáltatott. Hogy mindez bizonyíthatóvá váljék, nem kell mást tennünk, mint valamely szigetelő szerrel bevonnunk az ideggyenge médium egész testének felületét és ha ekkor a suggestiónak ellentáll, vagyis nem lesz hypnotizálható, akkor ez elméletem egész terjedelmében fennáll és be van bizonyítva, de be van bizonyítva az összefüggés a lég- vagy aether rezgés és az emberi szervezet, tehát az emberi lélek között, valamint ez utóbbi és a légköri tünetények, így tehát időjárás közötti rokonság is világos, ahonnan már csak egy lépés ahoz a befolyáshoz, amit az égi testek gyakorolnak úgy a légkörre, mint az emberi lélekre is. Ez utóbbi leirt érdekes kísérletet nagyon könnyen véghez vihetik azok, akik a hypnózissal foglalkoznak.

Szigetelő szerrel valószínűleg még más anyagok is szolgálhatnak, de ezzel ellentétesen lesznek oly anyagok is, amelyek mint vezetők szerepelhet-

T Á R G A.

A tárogtató.

Kéjjét és keservét kiittam a napnak
S szürke fél homályban szárnya nő a dalnak.

Lombvesszett lankáson bujdosik egy árva,
Véres a homloka, rongyos a ruhája.
Felér a tetőre s messzeségbe bámul
Mialatt elmereng kiesi falujáról.
Ködborított tájak, meddig szeme láthat,
Hire-nyoma sinesen kurucok sátrának.
A tárogtatóját rányomja szívére
S kiesőgő könnyével összefoly a vére.
No lelkemnek hurja, édes tárogtatóm
Dicsőségben társam, buban vigasztalom,
Lelkem legyen lelked! s panaszunk köz lelke,
Özvegyek és árvák lelkéből lélekedve.
A mi fájdalom van, mit csak szív érezhet,
Egy letiprott nemzet keservét érezed,
S zokogjad el bugva sötét holló szárnyán,
Hogy nem nyit már virág szabadságunk fáján.
Hadd hordja a szellő, a merre megrezdül
Feske is zokogja gazdátlan ereszről
Szeles Magyar hazánk minden kunyhójába:
Letünt Thökölyvel virágvető ága.
S azután belefűt bárszonyosan, halkan,
Kigyuladt még egyszer lánglelke a dalban.
Tüzek feleltek rá nagy-nagy messzeségben
Remény csillagai vándornak az éjben.
A szellő se rezdül, az árnyak megálltak
Egí csillag sugott a csillag társának,
Ne hogy most lehulljon, ne hogy most zavarja,
Mert egy tárogtatós hatyudalát hallja!

Sir a tárogtató, felzokog az égig
A hány magyar hallja annyi lélek vérzik.
Távoli bérekről visszhang felel rája
Thökölyt sirató kurucok nótája.
Szegény tárogtatós ott is marad halva
S a sok hulló levél szongva betakarta.

Ungváry Mór.

A fotografált hang.

— A tudomány legujabb vívmánya. —

A fotografált hang a villamossági technika legujabb vívmánya. Feltalálója, Ruhmer berlini elektrotechnikus, photographophononnak nevezi gépét, a melynek segítségével a hang val'anyossággá, a villamosság fénynyé változtatható, a fényvariációkat pedig érzékeny lemez rögzíti. A gépészet egyik alkatrésze villamos telefon, melynek vezetékebe ugynevezett beszélő lámpa van bekapcsolva, vagyis olyan villamlámpa, a mely a telefonba mondott hangok erőssége és magassága szerint változtatja a fényerősségét. Ennek a beszélő lámpának a fényét hengeres lenese gyűjti egy pontba és a lenese gyupontjában fényérzékeny lemez van elhelyezve, a melyet elektromotor állandó sebességgel mozgat. Ha a fotografikus lemezt azután a szokott módon kezelik előhívó és rögzítő folyadékokkal, hosszú sötét csik alakját mutató negatív kép látható rajta, a mely csiknak szélessége és árnyékoltsága megfelel a telefonba mondott hangok, szavak rezgéseinek. Minden hangnak, minden hangszernek, minden szónak sajátlagos fotográfia felel meg.

Még csodálatosabb és érdekesebb az a mód, a melylyel a fotografált hang megszólaltatják.

Közönséges vetítő lámpa előtt ugyanolyan sebességgel mozgatják a hangfénykép átlátszó lemezét, mint a milven sebességgel mozgott az a hangfénykép felvételekor. A sötét csik árnyékoltságához és szélességéhez képest minden millanában más és más erősségű fénysugár hatol a mozgatott lemezen keresztül. A hol a fénykép csikja sötét és széles, ott kevesebb, — a hol a csik keskeny és világosabb, ott több fény fog keresztülhatolni. A lemezen áthatoló fénysugár selenium lemezre esik. A seleniumnak pedig az a tulajdonsága, hogy a rajta keresztülhaladó villámárammal szemben több vagy kevesebb ellentállást fejt ki, a szerint, a mint többé vagy kevésbé van megvilágítva. Minthogy pedig a selenium-lemez be van kapcsolva egy villamos telefonkészülék áramkörébe, ennél fogva a telefonkagyló mikrofonja a selenium megvilágításának, vagyis a hangfénykép csikjának teljesen megfelelő hangrezgést fog produkálni és az ember újra hallhatja azt a hangot, szót vagy mondatot, a melyet előbb a fényképen rögzítettek. Röviden egybefoglalva, a hangfénykép megszólaltatásánál végbemenő folyamat a következő: a fénykép árnyékoltsága fényerőváltozatokká, ez pedig a selenium villamos ellentállásának változataivá alakul, az ellentállási változatok pedig a telefon elektromágnesétől rezgett lemez hangot produkál.

Az erő megmaradásának és átalakulásának tana eléggé biztos alapokra áll. De, ha nem is állana ez a gép, a melyben a fény, a hang, a villamosság és mágnesség tetszés szerint átalakulnak egyik a másikká, elég bizonyítéka volna annak, hogy Julius Robert Meyer tanítása az összes természeti erőkre vonatkozólag érvényes.

Dr. Ferenczy Ernő.

nek. A tejről általánosan tudott dolog, hogy az embernek ezen első tápláléka belsőleg használva is izgalomesillapító. A lázas betegek, tudjuk, legfeljebb tej-táplálékot vehetnek magukhoz, mert akármely más táplálék csak fokozza a lázt, csupan a tej nem teszi ezt, sőt csillapítólag hat. Ha ez belsőleg ily irányu hatással van, lehetséges, hogy külsőleg is használva a tejet, annak csillapító hatása még erősebb lenne a betegek lázas állapotát illetőleg, mert hiszen e láz sem más, mint a szervezet izgatott állapota, hol azonban az erőparányok nemesak ezségi távjaikban, hanem még sebességeikben is növekedtek, a csillapítás vagyis az aether rezgéseinek elszigetelése a láznál tehát még külsőleg is szükséges. A tej ezenkívül börtisztító, így e révén még börtisztító szer is, amit már ósanyaink is tudtak és a tejet mosdó szerül használták. Így a gyenge idegzetű hölgyek ez uton is előnyösen használják a tejbedörzsölést, amely a gyenge szervezetnek valóságos jóleső áldása és aki megkísérelte ez egyszerű gyógymodot, pár nap alatt érezni fogja hatását és soha el nem hagyja azt, míg csak idegbaja tart.

IRODALOM.

Magyar Könyvtár. E nagy népszerűsége jutott vállalat legújabb sorozatát Jókai egy füzetével nyitja meg, amelyben a koszos író legújabb keletű utleírásainak közlése kezdődik. Ezuttal az 1893-ból való „Genuai levelek” és az 1898-ból való „Nizzai levelek” vannak soron, amelyek könyvalakban ezuttal először jelennek meg, bizonyára mindazok öröme, kik e pompás képeket annak idején már a hírlapokban olvasták. Igen jó gondolat volt kiegészíteni Petőfi munkáinak Magyar Könyvtárbeli kiadását a „Tigris és hiéna” című szomorujátékkal is amely tudunkkal csakis a költő összegyűjtött munkáinak drága kiadásaiban jelent meg és Petőfi munkáinak felszabadulása után sem vált hozzáférhetővé semmiféle olcsóbb formában. — A külföldi belletristákat Wilkie Collinsnak egy mesteri tollal megírt, izgalmas novellája képviseli, melynek címe „Párba az erdőben” és amelyet Mikes Lajos fordított le magyarra. A Magyar könyvtár minden számának ára 30 fillér; kapható minden könyvkereskedésben, vagy a Lampel-Wodianer-féle kiadóhivatalban, Andrássy-ut 21.

Gróf Haller János főispán beiktatása.

Haller János gróf főispán beiktatása Háromszék-vármegye főispáni székébe február 23-án (kedden) délelőtt lesz Sepsiszentgyörgyön.

A beiktatási ünnepségek programja a következő:

A) A közgyűlésen:

Alispán a közgyűlést megnyitja.

Főispán ur meghívására küldöttség kiküldése. A kinevezési okmány felolvasása.

Esküdtétel.

Főispán ur székfoglaló beszédet mond.

Vajna Miklós vármegyei főjegyző üdvözlő beszéde.

Egy törvényhatósági bizottsági tag üdvözlő beszéde.

Főispán ur a közgyűlést bezárja.

B) Tisztelegések:

Társtörvényhatóságok küldöttségei, a jelentkezők sorrendjében.

A vármegye törvényhatósága, tiszlikara, két r. t. város, községek, k. jegyzők és a törvényhatósággal szerves összeköttetésben levő államhivatalok, továbbá a m. kir. posta és vasutak küldöttségei együtt: az alispán vezetése alatt.

Egyházak felekezetenként, külön-külön.

Katonai hatóságok együttesen.

Kir. Pénzügyigazgatóság, adóhivatalok, pénzügyi hatóságok, m. kir. dohánygyár küldöttsége együtt.

A sepsiszentgyörgyi Székely-Mikó kollegium küldöttsége.

A kézdívásárhely-kantai róm. kath. főgimnázium küldöttsége.

A vármegyében lévő összes tautestületek, polgári és elemi iskolák küldöttsége együtt, a kir. tanfelügyelő vezetése alatt.

Árvaházak, jótékonyintézetek és egyesületek küldöttségei együtt a vármegyei árvaszéki elnök vezetése alatt.

Pénzügyintézetek, részvénytársaságok, kereskedelmi és ipari vállalatok küldöttségei együtt, a Háromszéki takarékpénztár vezérigazgatója vezetése alatt.

A beiktatásra a vármegye alispánja: Szent-Iványi Miklós a törvényhatósági bizottság tagjaihoz a következő meghívót bocsátotta ki:

„Ő Császári és Apostoli királyi Felsége által Háromszék-vármegye Főispánjává legkegyelmesebben kinevezett méltóságos hallerkei id. Gróf Haller János urnak ünnepélyes beiktatása végett folyó évi február hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Sepsiszentgyörgyön a vármegye székházának tanácskozási termében megtartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívom Sepsiszentgyörgyön, 1904. évi február 6-án. Szent-Iványi Miklós alispán.

NAPI HIREK.

— **A miniszterelnök gyásza.** Gróf Tisza István miniszterelnök anyósa, özv. Tisza Lászlóné f. hó 8-án reggel Besztercén vejénél Gróf Bethlen Pál ottani főispánnal elhunyt. Az általánosan ószinte tiszteletnek örvendett özv. mántróna már hosszabb idő óta betegeskedett. Néhány forjót, Tisza Lászlót, ki a miniszterelnök édes atyjának Tisza Kálmánnak testvér-bátyja volt s a szabadságharcban s később a politikában is kiváló szerepet játszott, alig másfél évvel ölte tul. A holttestet febr. 9-én d. u. 3 órakor szentelték be Besztercén, honnan Geszre szállítják és esütörtökön déli 1 órakor a Tisza család sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter ifj. dr. Herrmann Antal pénzügyi fogalmazót saját kérésére áthelyezte Sepsiszentgyörgyre.

— **A Kossuthszobor bizottság gyűléséből.** A kézdívásárhelyen tervbe vett Kossuth-szobor létesítő bizottsága f. hó 9-én Dr. Bánffy Zsigmond vezetésével népes gyűlést tartott a Kaszinó helyiségében. A gyűlés tárgyat a szobor-alap számbavétele s a szoborlétesítés kérdése képezte. Nagy I. Lázár pénztáros előterjesztése szerint a szoborra a kézdívásárhelyi takarékpénztárban 2720 korona és 87 fillér áll kezelés alatt. Ezen jelentős tudásul vétele után elnök bemutatja Horvay Ferenc fővárosi szobrász tervét a Kossuth szoborról. A bizottság a szobor létesítést egyelőre elhalasztotta, mivel megfelelő pénzalap még méltó emlékmű felállítására sincsen; kimondotta azonban a gyűjtés tovább folytatását, e célra hazafias ünnepélyek rendezését, azzal a határozattal, hogy 2 év alatt a gyűjtést befejezvé, az akkor rendelkezésre álló pénzösszeg szerint fog intézkedni, hogy szobor avagy egyszerűbb emlékművet létesítsék-e. A kérdés napirenden tartására a helybeli lapok szerkesztői felkértek, s a márc. 15-iki ünnepélyek e célra való rendezésére az illetékes körök figyelme szintén felhivatni határozottat. A gyűlésen a szoborbizottság tagjai közül jelen voltak: Dr. Bánffy Zsigmond, Baresa Miklós, Dr. Balogh Vendel, Benkő Gyula, Csutak László, Diénes Ödön, Fejér Károly jbró, Kovács János, Nagy I. Lázár, Szabó Jenő, Dr. Szacsavay Gyula, Dr. Török Andor, Zayzon Lázár, Zayzon Sándor és Vajna Károly.

— **Halálozások.** Kovács Albert, egy cikluson a kovásznai kerület volt országgyűlési képviselője, a budapesti ref. teológia tudós tanára f. hó 6-án 66. éves korában Budapesten elhunyt. Koporsója fölért Baksay Sándor püspök mondott mégható bucsu-beszédet. — Kovács Bálint Sepsiszentgyörgy város volt polgármestere, febr. 5-én, 78. éves korában meghalt. Az elhunyt a 48–49-iki szabadságharcot, mint honvéd hadnagy küzdötte végig. Földi részét hétfőn d. u. helyezték nyugalomra. Áldás poraikra.

— **Az első bál** Kézdívásárhelyen múlt szombatn folyt le igen szép sikerrel. A „Kereskedő Ifjak Társulata” rendezte sok lelkesedéssel, kiváló tapintattal, úgy hogy a jelenvolt tekintélyes közönség a legkedvesebb hangulattal távozott el — de csak a késő hajnali órákban, midőn már a nap is ébredőben volt. A francia négyeseket 36–40 pár járta s a zenében két zenekarunk: a Bodor Lajkáé

s a Szőke Pistáé nemes versenyre keltek egymással s az ifjuság páratlan lelkesültséggel járta a pompás táncokat, köztük a kedves füzértáncot is. A bálon a honvéd tisztikar derék parancsnoka: Menzer Hugó őrnagy vezetése alatt testületileg, teljes számban megjelent s nagyban hozzájárult az estély sikeréhez, fényéhez. A bál anyagilag is pompásan sikerült; szóval az első bál, melytől a rendezők máskor nem sokat szoktak remélni, az idén igen jó eredményre hivatkozhatik a miért méltán illeti a legteljesebb elismerés úgy a résztvevő uri közönséget, mint a rendezésben páratlan ifju társulatot élén buzgó elnökeivel.

— **Szerkesztő változás.** Csikszeredában, a Szvoboda Testvérek kiadásában megjelenő „Csiki Lapok” című politikai hetilap felelős szerkesztésétől Dr. Fejér Antal csikszeredai ügyvéd és a karcfalvi választó-kerületi országgyűlési képviselője visszalépven, a „Csiki Lapok” felelős szerkesztését Lakatos Mihály, középiskolákra kiegészített okleveles tanár, a lap főmunkatársa vette át, ki tizenöt éven keresztül volt a lap belső dolgozó társa s ezen idő alatt a legnagyobb szorgalommal és elismerésre méltó buzgalommal vett részt a lap szerkesztésében és nagy érdeme van abban, hogy a „Csiki Lapok” egyike lett a vidék legtekintélyesebb lapjainak.

— **Tűzvész Kézdívásárhelyen.** Február 10-én reggeli 3 és fél órakor vészharangok kongása riasztotta föl az alvó lakosságot. A tűz Janosó Sámuel eszmadia és koresmárosnak a Csernátóni és Kossuth-utca összeszőgellésénél levő telkén ütött ki. Alighogy meggyult a nyári konyha, rögtön tovaerjedtek a lángok a tekepálya fedőzetére, innen az istállóra, sertésölre és nagy szekérszínre s bár utóbbiak pléhvel voltak fedve, mégis porig égtek s bennök égett 2 sertés, 1 ló és egy szekér; a két utóbbi egy szegény tojáskereskedő izraelitáé volt, ki éjjelre a koresmába húzódott volt meg.

— **Véletlen halál.** Porkoláb András kézdívásárhelyi földműves épületfát szállított Kászónból haza. Az országuton, Szentjános nevű helyen lovai betévedtek menés közben egy mély árokba. Porkoláb eléjük sietett, ki akarta emelni a szekeret közben azonban az épületfák lecsúsztak a szekérről s Porkolábot oda nyomták oly szerencsétlenül, hogy azonnal szörnyet halt. Szerdán temették el nagy részvétellel.

— **Február időjárása.** Vozáry Pál szombat-helyi főmérnök (Meteor) február hó időjárásáról a következőket jelenti: A napfoltok tömörüléséből következtetett ciklonos erőhatás hidegen befolyásolta az időjárást s 2–3 fokra szorította le mindaddig a légmérsékletet, míg a foltok január 28–29-én át nem fordultak a Nap tulsó felére. Ekkor rövid olvadás állott be, de csak egy napra. Ezt követőleg újra fagypontra került a hőmérséklet. Február 1-én enyhe jellegű csomópont emelte a hőmérsékletet s 2-iki erős hatású csomópont befolyása alatt nagy változás állott be ugyan az időjárásban és pedig csapadékkal, hóval, széllel vegyest, de még e napon nagyobb lett az enyhület, mit a Napon észlelt izgalom még egy-két napig tartott széllel, majd csapadékkal. A 8-iki csomópont hatáskörében erősen változatossá fog válni időjárásunk és pedig vagy széllel, vagy csapadékkal s mint a 15-iki, annyiban bír befolyással, hogy a tovább tartó változatos időjárás hidegebb jellegűvé válik, mely 26-iki hatás körében éri el maximális értékét: a hónap végét teljessé változtatva át. A foltok 9–10-én térnek vissza mifelénk, amelyek szintén kétféleképpen, a változatoságot csak elősegítik. Február hó még hátralévő változásai napjai: 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 26. és 27-ére esnek.

— **Körelem a magyar hölgyekhez!** A közel jövőben „Magyar Hölgyek Világa” címmel egy nagyobb szabású mű fog megjelenni, a melyben — társadalmi, lélektani és lelkiismeretbeli kérdésekben tárgyalva — megírásra kerül a hölgyek világát érintő minden probléma s első sorban maguknak a hölgyeknek tollából. A kedély, érzelm és gondolkodás világát, szóval: a lelkét a hölgyeknek óhajtjuk művünkbe fektetni. Ennyi, — hisszük — elég a kiváló érdekesség és vonzó tartalom jelzésére. Kérjük a hölgyeket, kegyeskedjenek cimeiket velünk tudatni, hogy a témákat közlő ívek szétküldhetők legyenek. Megkeresések a „Magyar Hölgyek Világa” szerkesztősége Szolnokon, Rókási ut 29. szám alá (Jász-Nagykun-Szolnok-vármegye) intézendők.

64-1904. v. é. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1904. évi V. 36/2. számú végzése következtében Dr. Hercei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Dr. Szini Gyula kézdivásárhelyi lakos javára, Özv. Sáska Antalné, kézdivásárhelyi lakos ellen 60 korona s járulékaí erejéig 1904. évi január hó 13-ik napján foganatossított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 619 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, lovak, szekerek, hordók, vas-éke, vasborona és hám szíjú buzzókkal nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. járásbíró 1904. évi V. 36/2. számú végzése folytán 60 korona tőke övetelés, és eddig összesen bíróilag már megállapított költségek erejéig, a kézdivásárhelyi városi piacra esetleg a helyszínen leendő eszközösére, 1904. évi február hó 13-ik n. d. e. 9 órája határ dől kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet igénynek szükség esetén becsíron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K. vásárhely, 1904. évi febr. hó 4. napján.

(19. 1-1.) Mánya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 49-904. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k. vásárhelyi kir. j. bíróság 1903. évi V. 990. számú végzése következtében Dr. Hercei Iván ügyvéd által képviselt Újpesti Fűrészgyár javára, kézdivásárhelyi Tóthfalussy Károly ellen 223 K. 48 f. s jár. erejéig 1903. évi dec. 29-én foganatossított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 540 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: új bútorok és deszkamenő nyílvasár árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. j. bíróság 1903-ik évi V. 990. sz. végzése folytán 223 K. 48 f. tőke övetelés, és eddig összesen bíróilag már megállapított költségek erejéig Kézdivásárhelyen, a piacon leendő eszközösére 1904. évi február hó 15-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet igénynek szükség esetén becsíron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdivásárhely, 1904. február hó 4. napján.

(18. 1-1.) Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

Értesítő.

A Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság

XIX-ik évi közgyűlése

1904. évi február hó 28-án délután 2 órakor az intézet saját helyiségében lesz megtartva, melyre minden részvényes tag tisztelettel meghívatik.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása (55. §.)
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő bizottsági jelentés.
4. A mérleg-számla megállapítása és a nyereség feletti intézkedés (57. §.)
5. Az igazgatóság- és felügy. bizottságának felmentvény megadása (57. §.)
6. Egy igazgatósági tag választása (84. §.)
7. Három felügyelő-bizottsági tag választása (55. §.)
8. Indítványok az alapszabály 48. §-a értelmében.

Megjegyzés az alapszabály 52. és 53. §§-ai értelmében. Minden részvényes tag kéri, ki szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazott által (ki csak részvényes lehet) gyakorolni kívánja, a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával részvényeit szelvényeivel együtt az intézet helyiségében az elvégző, kiendelt közzéad elismerőny mellett letenni.

Figyelmeztetés! Minden részvényes kéri, az alapszabály 52. és 53. §-a értelmében és annak a megjegyzésben tett kivonata szerint előírni, mert a gyűlés napján egyáltalában letéti részvények nem fogadtatnak el.

(21. 1-3.)

ELADÓ BIRTOK.

Háromszékvármegyében a szentkátónai határon, a kézdivásárhelyi vasúti állomás mellett, egy 66 holdas teres fekvésű, tagosított **kitűnő minőségű birtok eladó.**

(20. 1-3.)

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi ipari hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja ezennel közhírré teszi, hogy ezen év február hó 15-től kezdve betéteket elfogad s az ezek után 4¹/₂ százalékat kamatba fizet.

Legkevesebb betét 1 korona, betétek elfogadtatnak és vissza fizettetnek a szövetkezet hivatalos helyiségében minden hétfőn reggel 9 órától délután 5 óráig, szükség esetén a betétek visszafizetése a nem üzlet napokon is eszközölhető, a betétek visszavehetők 200 koronáig azonnal, 500 koronáig 8 napi s ezen felül 15 napi felmondással.

Kézdivásárhely, 1904. február 3-án.

(16. 2-2.)

A hitelszövetkezet
Igazgatósága.

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előljáróságok részére egy készpénzért, mint részletfizetésre kapható

butor raktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezés, ruha- és étsekrény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matrac, fali és toalett tükör, nád- és préselt ületű hajlított szék, ablak carnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítették s olcsó árak mellett becsátok szíves rendelkezésre.

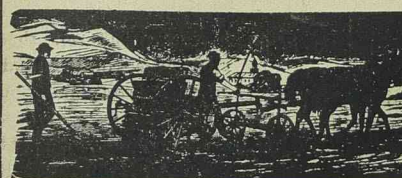
Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Václ. körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2¹/₂ és 12 lóerőig, továbbá járgány-eséplőgép, löher-eséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-akák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(122. 16-18.)